

Změny v oblasti pracovnělékařských prohlídek

25.7.2025 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Pracovnělékařské služby, resp. pracovnělékařské prohlídky doznaly od 1. 6. 2025 řady změn v souvislosti s novelou zákoníku práce.

Co se mění pro uchazeče o zaměstnání?

Nová právní úprava zavádí fakultativní přístup pro práce zařazené do kategorie první, jejíž součástí není činnost, jež by upravovala zdravotní způsobilost podle prováděcího právního předpisu^[1], nebo jiného právního předpisu. Přesto je ponechána možnost oběma stranám, že jak zaměstnavatel, tak i uchazeč o zaměstnání je mohou vyžadovat. Pokud vstupní prohlídku vyžaduje uchazeč o zaměstnání, zaměstnavatel je povinen ho vybavit žádankou a vstupní prohlídku mu umožnit. Pokud na vstupní prohlídce trvá zaměstnavatel, uchazeč o zaměstnání se na tuto prohlídku musí dostavit. Pokud se osoba ucházející o zaměstnání vstupní prohlídce nepodrobí, pokud k ní byla vyzvána, považuje se za zdravotně nezpůsobilou. Zaměstnanec, který je přiřazen k výkonu práce bez vstupní prohlídky, je považován jako zdravotně způsobilý, dokud není prokázán opak, tzn. je vydán lékařský posudek se závěrem pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost.

Co se mění pro dohodáře starší 18 let?

Nově je povinné pro dohodáře starší 18 let provádět vstupní prohlídky i pro práce, které jsou zařazené do kategorie druhé. V tomto případě vstupní prohlídku provede poskytovatel pracovnělékařských služeb zaměstnavatele, tedy nikoliv registrující poskytovatel (praktik) uchazeče o zaměstnání. V případě práce, která je zařazena do kategorie první, prohlídka povinná není za předpokladu, že nebudou součástí této práce profesní rizika, resp. činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny prováděcím právním předpisem¹, nebo tak nestanoví jiný právní předpis.

Co mladiství brigádníci mladší 18 let?

Mladiství zaměstnanci (pod 18 let) mají v zákoníku práce speciální úpravu. Tzv. flexinovela zákoníku práce považuje vstupní prohlídku u nezletilých brigádníků povinnou vždy v případě prací/brigád konaných na základě dohod mimo pracovní poměr. Zaměstnavatel je povinen tuto prohlídku uhradit na své náklady. Zaměstnavatel totiž nemůže vycházet z právní úpravy obsažené v § 59 odst. 1 písm. b) zákona o specifických zdravotních službách, neboť § 247 zákoníku práce představuje zvláštní úpravu (*lex specialis*). Došlo tak k precizaci doposud nejasného výkladu, jakým právním předpisem se problematika vstupních prohlídek u dohod s mladistvými bude řídit.

Další novinkou je umožnění mladistvým zaměstnancům od 14 let, kteří neukončili povinnou školní docházku, v období hlavních prázdnin jít na brigádu. Vykonávat mohou pouze lehké práce, které neškodí jejich zdraví, vzdělávání a morálnímu rozvoji. Lehkými pracemi se rozumí práce zařazené do kategorie první podle zákona o ochraně veřejného zdraví, pokud součástí práce není činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jiným právním předpisem¹.

Ustanovení § 54 odst. 1 a 3 zákona o specifických zdravotních službách, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak, umožňuje lékařskou prohlídku mladistvému zaměstnanci provedl registrující

poskytovatel, tedy i pediatr. Za předpokladu, že se jedná práce zařazené do kategorie první podle zákona o ochraně veřejného zdraví a není-li součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny prováděcím právním¹, nebo jinými právními předpisy. Předmětný zákon sice nenormativní poznámkou pod čarou odkazuje na § 247 zákoníku práce, nicméně ten žádnou výjimku výslovně nestanoví, pouze hovoří o poskytovateli pracovnělékařských služeb, kterým je však podle § 54 odst. 3 zákona č. 373/2011 Sb. pro tyto účely i registrující poskytovatel, tj. i pediatr[2].

[1] Vyhláška č. 79/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů

[2] Podle výkladu právního odboru Ministerstva zdravotnictví.

<https://mzd.gov.cz/zmeny-v-oblasti-pracovnelekarських-prohlidek>